

Koti-Kajaani
30.10.2019

Naavatiellä kierrätys hoituu kimpassa

Jarmo Löhönen (vas.) ja Kari Häyhä (oik.) kiittelevät Naavatien yhteistä jätekeräystä, joka tekee lajittelun helpoksi. Osuuskunnan uudesta syväkerä Oy:n aluepäällikkö Harri Leppänen.

Mitä lähempänä jätteiden kierrätyspiste sijaitsee, sitä enemmän ihmiset yleensä lajittelevat. Kajaanilainen osuuskunta Naava järjestää osakkailleen yhteisen jätehuollon ja kierrätysmahdollisuuden.

KIERRÄTYS

Tiina Suutari

» Sata metriä on vielä sopiva matka kiikuttaa roskat kotiovelta jäteastiin.

Näin kertoo Molok Oy:n aluepäällikkö **Harri Leppänen**. Arvio perustuu tutkimuksiin sekä kokemuksiin korttelikeräyspiloteista, joita on toteutettu muutamissa kohteissa Suomessa ja Ruotsissa.

"On tutkittu paljon, mikä motivoisi ihmisiä lajitteluun ja suurimmaksi on noussut se, että jäteposteja sijaitsisi lähellä", Leppänen sanoo.

Kuluttajien käyttäytymisen selvittäminen on tärkeää, sillä Suomi on vielä kaukana EU:n asettamista kierrätystavoitteista. Niiden mukaan Suomen tulisi jo ensi vuonna yltää

yhdyskuntajätteissä 50 prosentin kierrätysasteeseen ja vuonna 2025 55 prosenttiin. Myös pakkausjätteen kierrätystavoitteet kiristyvät: kaikesta pakkausjätteestä tulee kierrättää 65 prosenttia vuoteen 2025 ja 70 prosenttia vuoteen 2035 mennessä.

Kierrättäminen tarkoittaa jätteen hyödyntämistä, esimerkiksi muovipakkausten käyttöä uusiomuovin valmistuksessa. Tämä edellyttää lajittelua. Jätteen päätyminen poltettavaksi ei ole kierrätystä.

Kainuun jätehuollon kuntayhtymän Ekokymppin toimitusjohtajan **Jukka Oikarisen** mukaan Kainuun kierrätysaste oli viime vuonna arviolta 40,1 prosenttia. Valtakunnallisesti yhdyskuntajätteestä kierrätetään yhtä paljon, noin 40 prosenttia (2017). Ympäristöministeriö pyrkii nostamaan koko maan kierrätysas-

tetta muun muassa jätelainsäädännön uudistuksella, joka on juuri nyt työn alla.

NAAVATIELLÄ Kajaanissa yhteiselle jätteiden keräyspisteelle on matkaa asunnosta riippuen metreistä reilu sataan metriin.

Keräyspistettä pyörittävään osuuskunta Naavaan kuuluu kaksi rivitaloyhtiötä ja neljä omakotitaloa, osakkaita on kaikkiaan 24.

Osuuskunta Naava on toiminut 2000-luvun alkupuolelta saakka. Sitä edelsi kahden rivitalon yhteinen komposti, joka ikään kuin opetti alueen asukkaat yhteiseen jätehuoltoon. Vuonna 2002 osuuskunta hankki syväkeräysastiat palavalle jätteelle, seka- ja biojätteelle sekä pintakeräysastian paperille. Viime keväänä jäteastiat rikkoutuivat van-

huuttaan, ja osuuskunta päätyi hankkimaan uuden syväkeräysjärjestelmän, josta löytyy säiliöt kaikille jätejakeille.

Naavan osakaat **Kari Häyhä** ja **Jarmo Löhönen** kehuivat asukkaiden yhteistä jätehuoltoa: kierrättäminen on helppoa, syväkeräysjärjestelmä vie vain vähän tilaa, näyttää hyvältä ja vähentää jätteenkeräykseen liittyvää liikennettä.

"Tämä on vielä niin uusi, ettemme edes tiedä, kuinka usein säiliöt on tyhjennettävä. Toivottavasti tyhjennysväli harvenee, mikä laskee kustannuksia", Löhönen sanoo kuukauden käyttökokemuksen jälkeen.

Hän muistuttaa, että jätehuollon hintaan vaikuttavat jätteen määrä, lajittelun huolellisuus ja kuljetukset. Osuuskunta Naavassa osakas on tähän asti maksanut vuosimaksua rei-

TIINA SUUTARI

”On tutkittu paljon, mikä motivoisi ihmisiä lajitteluun ja suurimmaksi on noussut se, että jättepiste sijaitsisi lähellä.”

HARRI LEPPÄNEN,
aluepäällikkö, Molok Oy

mioon on otettava, salliiko kaava jätekeräyspisteen rakentamista.

EKOKYMPIN asiakaspalvelupäällikkö **Marjut Kinnunen** kertoo, että osuuskuntien perustamista paljon useammin Kainuun pientaloasukkaat ovat hankkineet yhteisiä kimppa-astioita esimerkiksi muovin keräystä varten.

”Mutta tätä saisi olla enemmänkin. Muovia on kuitenkin jätteestä yli puolet, eikä lajitelluista muovipakkauksista tarvitse maksaa jäteenkäsittelymaksua.”

Pientalojen kimppa-astiat perustuvat vapaaehtoisuuteen. Ekokymppin jätehuoltomääräyksissä kaikkien jättejakeiden lajitteluvollisuus koskee kiinteistöjä, joissa on vähintään neljä huoneistoa. Tämä heinäkuussa 2018 voimaan astunut Ekokymppin määräys on jopa hieman tiukempi kuin nyt valmisteilla oleva valtakunnallinen jätelain uudistus, joka esittää lajitteluvoitetta vähintään viisi huoneistoa käsittävälle kiinteistölle.

”Siinä mielessä ennakoimme hyvin. Meidän ei todennäköisesti tarvitse muuttaa jättemääräyksiä jätelain uudistuksen myötä”, Kinnunen sanoo.

Ekokymppi tarkistaa paraikaa, miten hyvin uusia jätehuoltomääräyksiä noudatetaan Kainuussa. Jätehuollon kuntayhtymä käy läpi kaikki Kainuun taloyhtiöt ja selvittää, ovatko vaaditut jätteasiat käytössä. Kinnusen mukaan harvaan asutuilla alueilla on voitu sopia poikkeamista, jos esimerkiksi jättejakeiden kuljetusta ei ole järkevästi saatavilla.

MARJUT KINNUNEN arvioi, että kainuulaiset ovat viime vuosina petranneet lajittelussa. Etenkin pientalo- ja omistusasuntoasukkaat pyrkivät lajittelemaan jätteensä. Sen sijaan vuokra-asuntotaloyhtiöissä on haasteita.

”Ehkä lajitteluun voisi velvoittaa esimerkiksi vuokrasopimuksessa. Se olisi ainakin yksi ohjaava keino”, Kinnunen pohtii.

Hän kannustaa vuokraisäntiä huomioimaan lajittelun myös keittiössä. Keittiön kaapeissa tulisi olla tilaa yhtä monelle jättejakeelle kuin jätekeräyspisteessä on säiliöitä.

ysjärjestelmästä löytyy säiliö kaikille jättejakeille. Kuvassa keskellä Molok

Syväkeräyssäiliön tilavuus on noin viisi kuutiota.

lut 200 euroa. Ekokymppi perii jäteenkäsittelymaksua seka- ja biojätteestä, muttei esimerkiksi muovista tai paperista, joiden osalta maksettavaksi jää ainoastaan kuljetus.

Harri Leppäsen mukaan Naavan kaltaisia jäteosuuskuntia on vielä suhteellisen harvassa, vaikka selvi-

tysten mukaan osuuskunnat tai yhteiset korttelikeräykset nostaisivat kierrätysastetta. Yhteinen jätehuolto olisi myös asukkailla helppo ja taloudellinen ratkaisu.

Leppänen arvioi, että syväkeräysjärjestelmän hankkiminen on järkevää 5–25 asunnon yhteisöissä. Huo-